

شهر زیست‌پذیر

شهر سازگار با محیط زیست

دکتر سید چمران موسوی
دکتر جواد حاجی‌علیزاده. عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان

سرشناسه	: موسوی، سیدچمران، ۱۳۶۰-
عنوان و نام پدیدآور	: شهر زیست‌پذیر شهر سازگار با محیط‌زیست / سیدچمران موسوی، جواد حاجی‌علیزاده.
مشخصات نشر	: تبریز: نگین باختر، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۳ ص.: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۵۳۷-۳-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: توسعه پایدار شهری
موضوع	: Sustainable urban development
موضوع	: شهرسازی -- جنبه‌های زیست‌محیطی
موضوع	: City planning -- Enviromental aspects
موضوع	: شهرنشینی -- جنبه‌های زیست‌محیطی
موضوع	: Urbanization -- Enviromental aspects
موضوع	: کیفیت زندگی
موضوع	: Quality of life
شناسه افزوده	: حاجی‌علیزاده، جواد، ۱۳۵۲-
رده بندی کنگره	: HC۷۹
رده بندی دیویی	: ۳۲۸/۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۴۸۵۹۲۷

شهر زیست‌پذیر، شهر سازگار با محیط زیست

مؤلفان: دکتر جواد حاجی‌علیزاده، دکتر سیدچمران موسوی

ناشر: نگین باختر

صفحه‌آرایی: مؤسسه آذین کامپیوتر ۳۵۲۴۷۰۵۱

چاپ و صحافی: اولدوز

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قطع و تعداد صفحات: وزیری / ۱۷۳ ص.

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰

قیمت: ۵۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۵۳۷-۳-۹

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است

فهرست

۹	مقدمه
۱۱	۱-۲- تعاریف و مفاهیم
۱۱	۱-۱-۲- پایداری
۱۴	۲-۱-۲- توسعه پایدار
۱۸	۲-۱-۳- اصول و الزامات حاکم بر توسعه پایدار
۲۰	۲-۱-۴- اهداف شهرنشینی پایدار (پایداری شهری) با تأکید بر محیط زیست
۲۱	۲-۱-۵- توسعه پایدار و محیط زیست
۲۳	۲-۱-۶- تعریف و مفهوم EPI
۲۴	۲-۲- نظریات مربوط به پایداری شهری
۲۴	۲-۲-۱- پایداری بیرونی شهرها
۲۸	۲-۲-۲- پایداری درونی شهرها
۳۰	۲-۲-۳- نظریه توسعه پایدار شهری
۳۳	۲-۲-۴- برنامه ریزی شهر سالم
۳۴	۲-۲-۵- بررسی نظریه های شهر سالم
۴۷	۲-۲-۶- ریشه شناسی واژه و معنای آن
۴۹	۲-۳- مفهوم زیست پذیری
۵۱	۲-۴- نظریه زیست پذیری
۵۳	۲-۵- تعاریف و مفاهیم زیست پذیری
۶۰	۲-۶- سرزندگی و زیست پذیری
۶۳	۲-۷- اصول و اهداف زیست پذیری شهری
۶۵	۲-۸- ابعاد زیست پذیری
۶۷	۲-۹- معیارها و مکان های زیست پذیر
۷۱	۲-۹-۱- معیارهای کاربردی زیست پذیری
۷۴	۲-۹-۲- معیارهای شهر زیست پذیر
۷۸	۲-۱۰- جنبش های متأثر از زیست پذیری
۷۸	۲-۱۰-۱- نوشهر گرایی
۷۹	۲-۱۰-۲- رشد هوشمند
۷۹	۲-۱۰-۳- شهر فشرده
۸۰	۲-۱۰-۴- شهر سالم

- ۸۱-۲-۱۰-۵- شهر شاد -----
- ۸۲-۲-۱۰-۶- شهر امن -----
- ۸۳-۲-۱۱- اصول طراحی در شهرهای زیست‌پذیر -----
- ۸۵-۲-۱۱-۱- اصول طراحی شهر زیست‌پذیر -----
- ۹۰-۲-۱۲- اهمیت زیست‌پذیری -----
- ۹۱-۲-۱۳- قلمروهای زیست‌پذیری -----
- ۹۲-۲-۱۴- سیستم رتبه‌بندی زیست‌پذیری شهرها -----
- ۹۴-۲-۱۵- سکونتگاه زیست‌پذیر به عنوان یک ارگانیزم زنده -----
- ۹۶-۲-۱۶- رویکردهای موجود در حوزه زیست‌پذیری شهر -----
- ۹۶-۲-۱۶-۱- رویکردهای ابژکتیو-مقایسه‌ای (امتیازدهی) -----
- ۹۸-۲-۱۶-۲- رویکرد سوژکتیو-ادراک و رضایت فردی -----
- ۹۸-۲-۱۶-۳- رویکردهای ابژکتیو-سوژکتیو-مکان-مبنا -----
- ۹۹-۲-۱۶-۴- رویکرد تجربی به شهر زیست‌پذیر: دانشگاهیان، جنبش‌ها و گروه‌های علاقه‌مند -----
- ۱۰۲-۲-۱۶-۵- رویکرد فلسفی -----
- ۱۰۲-۲-۱۶-۱-۵- ارسطو -----
- ۱۰۲-۲-۱۶-۲-۵- جان راولز -----
- ۱۰۳-۲-۱۶-۶- رویکرد اقتصادی -----
- ۱۰۳-۲-۱۷- مدل‌های سنجش زیست‌پذیری -----
- ۱۰۳-۲-۱۷-۱- مدل وینهوون -----
- ۱۰۵-۲-۱۷-۲- محیط‌زیست‌پذیر -----
- ۱۰۶-۲-۱۷-۳- توان فرد برای زندگی -----
- ۱۰۷-۲-۱۷-۴- فایده زندگی -----
- ۱۰۷-۲-۱۷-۵- لذت زندگی -----
- ۱۰۸-۲-۱۷-۶- مدل سنجش زیست‌پذیری شهرداری‌های کانادا -----
- ۱۰۹-۲-۱۷-۷- مدل متابولیسم شهری و مدل متابولیسم شهری توسعه‌یافته -----
- ۱۱۳-۲-۱۸- تجارب کشورهای جهان در زمینه پیاده‌سازی زیست‌پذیری بر اساس بسترهای جغرافیایی -----
- ۱۱۳-۲-۱۸-۱- حوزه جغرافیایی آمریکا-بستر ظهور ایده زیست‌پذیری -----
- ۱۱۵-۲-۱۸-۲- زیست‌پذیری در حوزه جغرافیایی انگلستان -----
- ۱۱۷-۲-۱۸-۳- حوزه جغرافیایی استرالیا: طراحی توسعه‌های مسکونی تا محلات زیست‌پذیر -----
- ۱۱۸-۲-۱۹- کیفیت زندگی در تعامل با زیست‌پذیری -----
- ۱۲۰-۲-۲۰- زیست‌پذیری و توسعه پایدار -----
- ۱۳۰-۲-۲۱- دیدگاه‌ها و نظریات عمده در مورد زیست‌پذیری -----
- ۱۳۰-۲-۲۱-۱- نظریه شکل خوب شهر کوین لینچ -----
- ۱۳۱-۲-۲۱-۲- نظریه کانتر: مؤلفه‌های مکان -----

امروزه پرداختن به تئوری‌های جدید شهرسازی که هر یک باهدف حل مشکلات شهری، بهبود وضعیت زندگی در شهرها، ارتقاء کیفیت محیط و شهر، مدیریت شهری و پیشبرد شهر به‌سوی مطلوب‌تر شدن، مطرح شده‌اند، بیش‌ازپیش موردتوجه واقع شده‌اند. تئوری و نظریه‌های نوین شهرسازی اعم از شهر توانا، شهر خلاق، شهر امن، شهر آرمانی و درنهایت شهر زیست‌پذیر، هر یک به‌نوبه‌ی خود ضمن طرح مسئله‌ای مهم در شهر، ما را به‌سوی داشتن محیطی مطلوب‌تر برای زندگی و توسعه‌ی شهری پایدار رهنمون می‌سازد. مفهوم زیست‌پذیری (شهر زیست‌پذیر) از مفاهیم نوین تبیین‌کننده‌ی نظام‌های اکوسیستمی شهری است که به‌واسطه‌ی تحول در اندیشه‌ها و آرمان‌های جامعه‌ی معاصر، جایگاهی درخور و بایسته پیدا کرده است. صفت زیست‌پذیر (Livable) که از بحث‌های نوین شهرسازی امروز است، به تعبیری به شهری اطلاق می‌شود که مانند یک موجود زنده‌ی سالم و طبیعی، فرمانروا و فرمان‌پذیر است، می‌آموزد، ارزش‌ها را حس می‌کند و ارج می‌گذارد، اجزای آن باهم در ارتباط کامل‌اند، دارای اندام‌های تنفسی است و سرزنده است. همچنین، در صورت توجه به زیست‌پذیری و رعایت اصول و معیارهای آن، زیست‌پذیری کارکردهای مثبت اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی و کالبدی خواهد داشت. همچنین ازآنجا که لازمه هر تحقیق و بررسی آشنایی با مفاهیم و اصطلاحاتی است که در آن پژوهش مورداستفاده قرار می‌گیرد، این فصل به شرح و توضیح مفاهیم بنیادی پژوهش حاضر اختصاص یافته است. چنین اقدامی باعث آشنایی افرادی که نسبت به مفاهیم کاربردی این پژوهش تسلط ندارند شده و ضمن شفاف‌سازی موضوع از سوءتفاهم‌های میان محققین خواهد کاست و انجام مطلوب‌تر تحقیق را در مراحل آتی موجب خواهد شد. لذا در این پژوهش به تعاریف مبانی نظری، مفهوم و ویژگی‌های شهر زیست‌پذیر، شناسایی اصول و معیارهای شهر زیست‌پذیر، نظریات، قلمرو و معیارهای مناسب برای سنجش زیست‌پذیری، دیدگاه و رویکردهای مختلف نظری به مفهوم زیست‌پذیری و پیشینه تحقیق پرداخته شده است.